

[Janne Normann]

Også med hensyn til dette lovforslag er vi nysgerrige efter at vide, hvorfor loven ikke er blevet brugt. Vi tror ikke, at det er på grund af uvidenhed om mulighederne i loven. Vi tror endnu mindre, at det skyldes industrivirksomhedernes meget store velstand. Så må det jo være loven, der har været noget i vejen med.

Men vi kan tilslutte os lovforslaget.

Birgith Mogensen (CD):

Vedrørende forslag til lov om ophævelse af lov om garantier for lån til industrivirksomheder skal jeg blot henvise til mit indlæg under lovforslag nr. L 73, da det er den samme problematik, der gør sig gældende.

Alfred Hansen (DR):

Jeg takker for ministerens oplysninger om, at der overhovedet ingen subsidier var i de forslag, der her er tale om. Det lyder i grunden helt utroligt. Jeg vil derfor gerne spørge: har det ikke kostet staten så meget som 1 krone at have de to lovgivninger, som lovforslag nr. L 73 og L 74 drejer sig om, løbende indtil dato? Hvis der ikke er nogen risiko, eller det viser sig, at det kun er et spørgsmål om, at staten garanterer med meget ringe risiko for at komme til at betale nogle af de lån, som erhvervslivet har optaget, så vil jeg da bringe i forslag, at man tager en drøftelse med Håndværksrådet og Industrirådet, som påtager sig netop håndværksvirksomhedernes interesser og tilsvarende for Industrirådets vedkommende industriens interesser. Hvad vil være mere naturligt, end at det er dem, der stiller en garanti for, at deres medlemmer kan optage disse lån? Jeg vil gerne bede om ministerens kommentar til en ændring af gældende praksis – også ved fremtidige ordninger, som ministeren sådan set har bebudet – om ikke det var en god idé at tage en kontakt med Håndværksrådet og Industrirådet, om ikke de var villige til at påtage sig den garantiforpligtelse.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg formoder, at hr. Alfred Hansen var drillesyg, og det under jeg ham gerne. Det, jeg gav udtryk for, var, at der ikke for den enkelte ansøger var nogen ansporing i et subsidieindhold. Enhver lovgivning, som tilbyder garantier, kan give anledning til tab for

garantigiveren. Det er der ingen diskussion om. Det ved hr. Alfred Hansen vist også ganske udmærket. Jeg foreslår altså ikke denne lov fortsat, men hvis det er det, der er hr. Alfred Hansens ønske – med et andet indhold – så skal jeg ikke blande mig i det. Så tror jeg det bliver et privat lovforslag.

Jeg takker for den meget positive modtagelse, disse to lovforslag har fået. Jeg tror, det er vigtigt, at vi løbende gennemgår og ajourfører de erhvervsfremmemuligheder, der foreligger. Der er ikke noget som helst mærkeligt i, at nogle ordninger, gennemført i en anden situation på et vist tidspunkt, ikke finder anvendelse. Der er heller ikke noget mærkeligt i, at en ny situation kræver nogle nye ordninger til supplerende af de eksisterende. Derfor mener vi i industriministeriet, at vi har en løbende forpligtelse til at gennemgå erhvervsfremmeordningerne og søge dem ændret og ajourført, så de passer til de vilkår, til den situation, til de problemer, så det erhvervsliv, de skal hjælpe, og dermed den beskæftigelse og erhvervssituation, de skal hjælpe, bliver bedst muligt tilgodeset. Derfor er det rimeligt, at ordninger, der ikke finder anvendelse, glider ud, og lige så rimeligt, at dette folketing med positivt sigte vurderer, om andre ordninger på nødvendige tidspunkter skal ind – ikke i stedet for, men fordi situationen tilsiger det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig statsstøtte til fiskerfartøjers ophør med deltagelse i dansk erhvervsfiskeri.

[Af Dyremose (KF) m. fl.]
(Lovforslag nr. L 82. Fremsat 13/12 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Fiskeriministeren (Poul Dalsager):

Jeg må indrømme, at det er med nogen overraskelse, jeg så, at medlemmer af det konservative folkeparti umiddelbart før jul fremkom med dette forslag til ændring af loven om en ophørsordning for fiskerkuttere, idet denne lov kun gjaldt i året 1979.

Spørgsmålet om at afhænde danske fiskerfartøjer til brug i udlandet blev berørt i folketingets spørgetid den 5. december 1979, hvor jeg oplyste ordføreren for forslagsstillerne, hr. Dyremose, om, at jeg ville have dette emne i erindring, såfremt der i 1980 ville blive fremsat et forslag om en tilsvarende ordning.

Idet jeg henviser til dette svar, der findes i folketingets forhandlinger sp. 1487 for indeværende samling, skal jeg oplyse, at regeringen endnu ikke har taget stilling til, om der skal gennemføres en ophørsordning i 1980, og i øvrigt henstille til forslagsstillerne at tage det foreliggende forslag tilbage, da det ingen virkning kan få, såfremt det skulle blive vedtaget.

Såfremt regeringen måtte beslutte sig til at sætte en tilsvarende ordning i kraft i 1980, vil der blive fremsat et lovforslag herom, og så vil de intentioner, som indeholdes i forslaget, som her er fremsat af det konservative folkeparti, indgå i regeringens overvejelser.

Ervin Jensen (S):

Som fiskeriministeren lige har nævnt i sin tale om det foreliggende lovforslag, var den lov, som det fremsatte lovforslag er en ændring til, kun gældende for året 1979, og jeg deler derfor fiskeriministerens overraskelse over, at man har fremsat det lovforslag, som nu skal behandles.

Det kan vel ikke være forslagsstillerne opfattelse, at man skal til at nyvurdere alle de ansøgere, der har fået tilsagn om ophørsstøtte i 1979. Derfor må lovforslaget ses i sammenhæng med, om regeringen og folketinget i løbet af 1980 vedtager, at der igen

skal gennemføres en ophørsordning for indeværende år.

Lad mig dernæst sige om lovforslagets egentlige indhold, at det er vor opfattelse, at man ikke skal forsøge at løse vore egne beskæftigelsesmæssige problemer over vores u-landshjælp, men at det afgørende for vor bistand er, at der ydes materiale m. m. til u-landene, som tilfredsstiller deres behov og muligheder. Det er derfor naturligt, at man får drøftet det reelle grundlag for at afsætte de brugte fiskerfartøjer bl. a. gennem Danida. Efter hvad der er oplyst over for mig, har tilsvarende sager tidligere været rejst i forskellige af folketingets udvalg, og af svarene fremgår, at man har været meget betænkelig ved at anvende brugt udstyr, herunder også brugte fiskerkuttere. Det hænger bl. a. sammen med de standardiseringskrav, som u-landene stiller, og som er en væsentlig faktor for, at fartøjerne kan fungere på en rationel og forsvarlig måde ude i u-landene.

Endelig vil jeg sætte spørgsmålstegn ved de økonomiske beregninger, som fremgår af lovforslagets bemærkninger. Her regnes der med, at ca. 35 fiskerfartøjer kan sættes i stand for ca. 30 mill. kr., det vil sige ca. 860.000 kr. pr. fartøj. Man forventer at kunne beskæftige ca. 175 mand i et år, og her regnes med, at 20 mill. kr. vil være lønsummen. Det vil sige, at der er afsat 114.300 kr. i løn pr. år pr. beskæftiget medarbejder. Jeg går ud fra, at det er inklusive alle omkostninger såsom feriepenge, søgnehellidagsbetaling, sygesikring og øvrige generelle omkostninger – og selvfølgelig også eventuel avance til værfterne. Enten har man regnet med en meget lille betaling til medarbejderne, eller også er det totale beløb meget større. Efter min opfattelse er det sidste gældende, og den totale udgift vil sikkert nærme sig 50 mill. kr. pr. år. Det er jo noget mere end de 30 mill. kr., som fremgår af bemærkningerne.

Da forslagsstillerne foreslår, at dette beløb skal bruges af Danidas nuværende bevillinger, vil det samtidig betyde en væsentlig omlægning af vor u-landshjælp. Dette bør naturligvis også indgå i den totale vurdering af lovforslaget.

Jeg vil gerne ligesom fiskeriministeren opfordre forslagsstillerne til på det foreliggende grundlag at trække lovforslaget tilbage.

Svend Heiselberg (V):

[Svend Heiselberg]

I lov nr. 178 af 3. maj 1979 vedtoges at yde et statstilskud på 50 mill. kr. til erhvervsfiskere, der afhænder deres fartøjer med henblik på deres endelige ophør med deltagelse i dansk erhvervsfiskeri. Ved endeligt ophør med deltagelse i dansk erhvervsfiskeri forstås afhændelse til ophugning eller til anden anvendelse end fiskeri eller til anvendelse til fiskeri fra en stat, der ikke har adgang til fiskeri inden for De europæiske Fællesskabers fiskerizone. Det vil sige, at loven allerede har åbnet mulighed for, at man kunne afhænde fartøjerne til f. eks. Danida eller andre, hvis foranstaltningerne var truffet inden den 1. januar. Nu forholder det sig således, at der er mange fiskere, som allerede er i gang med ophugning af deres fartøjer eller har afhændet dem til anden side, og derfor vil det for fiskerne være meget uheldigt, hvis man kom til at udsætte den eksisterende lov.

Vi må altså sige, at fra venstres side er vi ikke positive over for, at man forsøger at ændre på det. Vi har også forstået, at det ville være umuligt at ændre ved den eksisterende lov.

Men også på finansbudgettet for 1980 er der afsat 50 mill. kr. til disposition for danske fiskerfartøjer, og det er da muligt, at man dér skal have en bemærkning med om mulighederne for, at man kan afhænde fiskerfartøjer til f. eks. Danida. Men spørgsmålet er også, om de 50 mill. kr. skal bruges. At de er sat på finansbudgettet, er jo ikke ensbetydende med, at de skal bruges.

Umiddelbart må vi nok sige fra venstres side, at vi mener, at de penge, man giver til erhvervet, skal gives som en aktiv støtte, der åbner mulighed for, at man kan sætte ind på de fiskerimuligheder, der findes på forskellige fiskeområder.

Halvgaard (FP):

Det foreliggende lovforslag er affødt af to faktorer, der har været medvirkende til at ødelægge og undergrave dansk økonomi. For det første en fiskeripolitik, der har begrænset fiskernes muligheder for at fiske – og i konsekvens heraf en lov, ifølge hvilken der i 1979 kunne gives tilskud til ophugning af fiskerkuttere. For det andet en u-landspolitik, der årligt forøger Danmarks gæld til udlandet med op imod 2 mia kr.

Fremskridtspartiet har, både hvad angår fiskeripolitikken og u-landspolitikken, været uenig med regeringen og dens støttepartier. Fremskridtspartiet er modstander af, at staten over skatterne finansierer tvivlsomme u-landsprojekter og yder støtte til udviklingslande, i takt med at dansk erhvervsliv – og det gælder både fiskeri, landbrug og industri – desperat kæmper for at overleve. Det danske folketing er valgt af danske borgere for at varetage først og fremmest danske interesser.

Det er for mig at se utilstedeligt, at man på baggrund af fiskernes umulige situation også her i 1979 har tvunget dem til at afhænde deres kuttere – i nogle tilfælde til spotpriser – og endnu mere grelt synes jeg det er, at de danske fiskere som skatteydere over deres egen skattebillet skal bidrage til at modernisere de afhændede fiskerkuttere og dernæst andægtigt se på, at hele herligheden af staten måske foræres væk til fiskere i et eller andet u-land. Der må være en grænse for, hvad dette folketing kan tillade sig af tåbeligheder over for skatteyderne, og den grænse er efter fremskridtspartiets opfattelse for længst overskredet.

Selv om det foreliggende lovforslag nok er fremsat i en god mening og umiddelbart kan virke fornuftigt og forståeligt, kan fremskridtspartiet ikke støtte forslaget ud fra de principper, der ligger til grund for partiets fiskeripolitik og u-landspolitik.

Bjørn Poulsen (SF):

Efter at have hørt fremskridtspartiets ordfører er der nok ikke et øje, der er tørt her i salen, og hvis min stemme lyder lidt tyk, så er det af bare rørelse over det danske erhvervsliv.

Ligesom andre ordførere har jeg ikke nogen som helst forståelse for, at dette lovforslag i det hele taget er fremsat. For det første er det for sent. For det andet har jeg i hvert fald ikke i min lille efterforskning angående dette forslags begrundelse kunnet finde ud af, at det er forbudt Danida eventuelt at købe nogle af disse skibe. Jeg vil gerne spørge ministeren, om der ikke også under den lov, der gælder nu, er en mulighed for, at Danida køber kutterne, hvis Danida mener, at nogle af disse fiskerskibe kan bruges i en eller anden form for u-landsprojekt. Er man ikke i

[Bjørn Poulsen]

stand til det, hvis man ellers er interesseret? Grunden til, at de ikke har gjort det indtil nu, kan være, at man fra Danidas side ikke mener, at de fartøjer, der er under ophugning eller eventuelt er solgt til anden side, er brugbare som u-landsprojekt.

Jeg kan sådan set ikke opfatte dette lovforslag anderledes, end at enten vil man fra det konservative folkeparti til at lave u-landslovgivning ad bagdøren, eller også er der nogle småbådsværftsejere rundt omkring i dette land, som har været i telefonen og snakket lidt med nogle af de konservative folketingsmedlemmer.

Jeg synes ikke, at dette forslag har nogen som helst form for berettigelse, i hvert fald slet ikke på nuværende tidspunkt, så jeg vil for SFs vedkommende afvise lovforslaget.

Janne Normann (RV):

Strengt taget behøver man ikke at se med skepsis på et forslag om u-landsstøtte, bare fordi det kommer fra det konservative folkeparti. I det radikale venstre ser vi i hvert fald med største velvilje på tankerne bag dette lovforslag. Vi synes nok som socialdemokratiet, at u-landsstøtten er det vigtigste, men vi anser det altså ikke ligefrem for noget minus, hvis vi samtidig hermed kan bedre beskæftigelsen herhjemme.

Vi ser derimod med ubehag på det, hvis pengene til disse kuttere skal gå fra Danidas midler, men vi går ind i udvalgsarbejdet med opladt sind.

Birgith Mogensen (CD):

CD finder megen fornuft i dette lovforslag og vil se positivt på det i udvalget.

Alfred Hansen (DR):

Efter ministerens kommentarer til lovforslaget må man vel nok konstatere, at det konservative folkeparti er for sent ude med snøren. Derfor må debatten i dag blive en principiel drøftelse af, i hvor høj grad man skal forsøge at få noget ud af de skibe, som ellers ville blive ophugget.

Jeg vil gerne stille nogle spørgsmål for ligesom at få afklaret den debat, der nu sikkert vil komme mellem ordføreren for det konservative folkeparti og ministeren om, om det er for sent, om det er relevant, eller om det bare er tidsspilde. Jeg vil gerne spørge

ministeren, om der endnu ligger ansøgninger inde i ministeriet vedrørende ophugning af disse skibe. Jeg går ud fra, at der er kommet en del ansøgninger og langt de fleste er ekspederet. Jeg vil gerne spørge: ligger der endnu flere ansøgninger, som ikke er ekspederet? Vil de i så tilfælde blive ekspederet under hensyn til det eventuelle beløb, der er tilbage af den rammebevilling, som var afsat til ophugning af skibe? Så kan forslaget jo med velvillig bistand fra regeringen meget hurtigt ekspederes igennem udvalget, og hvis det så viser sig, at der er flertal her i folketinget for en ændring i retning af det, som de konservative har foreslået, er der rent faktisk ikke noget til hinder derfor. Men situationen er en anden, hvis der er lukket i for kassen, og hvis ministeren ikke vil ekspedere flere ansøgninger – hverken dem, der eventuelt er kommet før årsskiftet, eller dem, der måske er kommet lidt sent, postvæsenet er jo ikke, hvad det har været, så det er muligt, der er dukket nogle op de sidste dage.

Hvis vi skulle analysere årsagen til, at så mange har investeret i fiskerkuttere under falske forudsætninger, kan der nok findes flere faktorer, bl. a. det forhold, at der har været gode investeringsmuligheder i coastere de senere år med gode fradragsmuligheder, sådan at folk fra andre erhverv end fiskerierhvervet har følt sig tiltalt af disse investeringsmuligheder. Det har nok også noget at gøre med, at man ikke rigtig fra de skiftende regeringers side har vidst, hvilken fiskebestand man havde at disponere over. Og sidst, men ikke mindst hænger det sammen med en totalt fejlslagen fiskeripolitik fra EFs side. Jeg er fortsat af den opfattelse, at dansk fiskeripolitik burde have været et rent dansk anliggende, men deri er jeg jo ikke enig med andre i dette ting.

Vi er fra retsforbundets side af den opfattelse, at de midler, vi giver til u-landene, på ingen måde må være øremærkede. Vi må ikke ved den støtte, vi giver til u-landene, fratage u-landene handlefrihed til at bruge midlerne, som de ønsker efter deres forhold. Derfor er der nok et tvivlsomt aspekt i det, som det konservative folkeparti foreslår, hvis der ligesom implicite vil komme til at foreligge en pligt for u-landene til at modtage disse skibe, hvis de overhovedet vil have nogen hjælp. Jeg vil derfor være meget opmærksom

[Alfred Hansen]

på, hvilken procedure man i givet fald vil anvende efter en vedtagelse af dette forslag.

Jeg går også ud fra, at det konservative folkeparti ligesom retsforbundet ønsker, at man på ingen måde må binde u-landene til at købe danske varer, fordi Danmark nu mere eller mindre efter evne giver til u-landene. Jeg ville godt bede ordføreren om at kommentere, om det konservative folkeparti er enig i denne holdning, at vi må afstå fra at øremærke de beløb, de penge eller eventuelt de varer, vi giver til u-landene. Det er normalt penge, vi giver, og der er altså nogle her i folketinget, der mener, at hvis u-landene skal modtage danske penge, skal de også købe danske varer for dem. Det vil jeg tage kraftigt afstand fra.

Så længe vi ikke rigtig ved, om lovforslaget er relevant, er det lidt svært på nuværende tidspunkt at sige, om vi kan støtte forslaget. Jeg synes, det er et interessant udspil, der er kommet fra det konservative folkeparti, fordi det bygger på, at man ikke bare skal gøre det hele til skrot, men at man måske på en eller anden fornuftig måde kan få noget ud af de skibe.

Dyremose (KF):

Der er forskellige grader af tak i det, jeg nu vil sige.

Jeg vil sige tak til de radikale og til centrum-demokraterne, fordi de har taget så positivt imod dette lovforslag, som de har.

Jeg vil udbrede denne tak til hr. Alfred Hansen fra retsforbundet, der også går ind i en konstruktiv dialog om, hvorvidt der endnu er ansøgninger, og om de vil blive ekspederet. Den del af sagen vil jeg godt vende tilbage til senere.

Jeg kan lige sige til hr. Alfred Hansen, at hvis vi tilbyder disse kuttere til u-landene, er det selvfølgelig frivilligt for dem, om de tager imod dem eller ej. Vi kan ikke påtvinge de pågældende u-lande, at de skal have brugte kuttere, men vi kan tilbyde dem det, og vi kan tilbyde dem, at de kan få flere kuttere for det samme rådighedsbeløb i Danmark, end de ellers ville kunne få, fordi disse ombyggede kuttere er væsentligt billigere end en nybygget kutter. Det er et tilbud, men det er ikke en tvang over for u-landene.

Der er vel også grund til at takke dels ministeren selvfølgelig, dels ordføreren for soci-

aldemokratiet – nej, næppe ordføreren for socialdemokratiet – og i hvert fald ordføreren for venstre for, at man var positiv over for tanken. Jeg må formode, at når ministeren er positiv over for tanken, så er socialdemokratiet det også, hvis man taler om 1980. Der er altså grund til at glæde sig over, at ideen som sådan har et flertal bag sig i dette folketing.

Men det, at ideen har dette flertal bag sig, hjælper jo ikke på det problem, vi har med, at måske 30–40 kuttere af dem, der skal ophuges efter 1979-loven, ikke vil kunne anvendes ifølge ministerens udsagn.

Med hensyn til det formelle vil jeg gerne sige, at det var ikke umiddelbart før jul, vi afleverede vores lovforslag. Ministeren svarede mig her i folketinget den 5. december, og den 7. december indleverede vi vort forslag til bureauet. Af grunde, som ministeren formodentlig er bekendt med, nemlig arbejdspress og tidspres, blev det først fremsat i salen den 13. december, og så så kunne det på grund af arbejdspresset i folketinget før jul ikke nå at blive behandlet.

Jeg har selvsagt næret samme betænkelighed som ministeren med hensyn til, om dette kunne lade sig gøre. Det var mit indtryk efter konsultationer med folketingets sekretariat, som havde konsulteret fiskeriministeriet, at der skulle være 10 mill. kr. tilbage af 1979-bevillingen, og at der derudover ikke var igangsat ophugning i ret mange tilfælde. Det vil altså sige, at hvis vi vil, hvis vi har den politiske vilje, så kan vi nå det endnu.

Jeg vil derfor godt supplere spørgsmålslisten til ministeren med at spørge: kan de kuttere, der har fået bevilget ophugningsstøtte, få denne støtte udbetalt – for jeg deler hr. Svend Heiselbergs betænkeligheder, hvis der kommer forsinkelser – kan de få denne støtte udbetalt og så alligevel lade være med at op-hugge kutteren, men videresælge den f. eks. til Danida eller til private interessenter, som er interesseret i at gå ind og ombygge og levere den til u-landene? Er det en mulighed, som er lovlig i henhold til den gældende lov?

Hvis svaret på dette er nej, hvis svaret er, at der er bevilget ophugning, og at kravet er ophugning, så vil jeg gerne spørge: hvad er så tidsfristen for denne ophugning? For et så tåbeligt krav må vi da kunne blive enige om at ændre i dette folketing, således at man kan undlade ophugning for de fiskerkuttere,

[Dyremose]

som ejerne er interesserede i at få ind under en ny ordning.

Jeg er i øvrigt forbavset over, at hr. Ervin Jensen konstaterer, at Danida har svaret nej i utallige tilfælde. Jeg vil gerne henlede hr. Ervin Jensens opmærksomhed på, at i et svar til udenrigsudvalget i går på spørgsmål 2 i almindelig del i udenrigsudvalget siger Danida eller rettere ministeren:

»Tanken kan umiddelbart forekomme tiltalende, idet der her vil blive tale om genbrug af højt udviklede tekniske ressourcer, som stadig har brugsværdi, men som ikke længere kan anvendes i Danmark på grund af de begrænsninger, det har været nødvendigt at pålægge fiskerisektoren i vor del af verden.«

Man kommer så ind på de tekniske problemer, der er i forbindelse med dette – tekniske problemer, som jeg også er opmærksom på, men som dog er overkommelige. Det synes også at være ministerens mening, idet svaret på spørgsmålet slutter med:

»Det er klart, at såfremt ét eller flere u-lande skulle fremsætte anmodning om at modtage danske fiskerkuttere, vil det – såfremt udviklingslandet er interesseret heri – være naturligt at overveje mulighederne for at tilbyde istandsatte kuttere i stedet for nybyggede danske kuttere.«

Det betragter jeg egentlig som et positivt svar, hvor det eneste, Danida mangler, er en henvendelse om dette. En sådan henvendelse kan man sikkert sagtens hjælpe Danida med at få. Det er i hvert fald sådan, at udenrigsministeriets projektkontor har kendskab til og indseende med en lang række fiskeriprojekter rundt omkring i verden, hvor man er interesseret i bl. a. at få fiskerkuttere til rådighed.

Det er også sådan, at Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene har en lang række konkrete henvendelser om fiskeriprojekter af forskelligt omfang i en lang række u-lande. Det er endvidere sådan, at et privat initiativ med borgmester Nibe-Hansen i Skagen i spidsen er ved at undersøge muligheden for at gå ind og opkøbe nogle af de kuttere, der er bevilget ophugningsstøtte til.

Derfor er jeg meget spændt på ministerens svar på, om det kan lade sig gøre, at man kan købe de kuttere, som har fået bevilget ophugningsstøtte, med henblik på, at de på privat basis kan ombygges og så videresælges

til et af disse projekter, eventuelt ved hjælp af et joint venture med Industrialiseringsfonden. Der er altså en stor interesse for dette i kredse, som beskæftiger sig med at opbygge industri og fiskeri i u-landene.

Vi håber selvfølgelig, at det er muligt at komme igennem med dette forslag vedrørende 1979 – selv om vi er klar over, at vi skriver 1980 – fordi det er vort indtryk, at der er midler til rådighed på den oprindelige bevilgning. Hvis der er nogle tekniske problemer med hensyn til genbevilgning osv., så må det vel også kunne lade sig gøre at få løst disse problemer, hvis man har viljen til at løse dem.

Jeg er tilbøjelig til at konstatere, at hvis folketinget til trods for sin udtalte positive vilje over for ideen afviser det, så er folketinget et bureaukratisk organ, som ikke er i stand til at løse de komplekse problemer, vi står over for i 1980'erne.

Fiskeriministeren (Poul Dalsager):

Jeg må sige til hr. Dyremose, at det kan da godt være, at folketinget er bureaukratisk, men der gælder altså ganske bestemte regler, som folketinget må overholde, hvis man vil overholde sin egen lovgivning, og i hvert fald den til enhver tid værende minister må nødvendigvis overholde den lovgivning, som gælder. Derfor må jeg sige, når hr. Dyremose spørger, om dette forslag kan få virkning for 1979, at svaret er klart og ubetinget: nej, det kan det ikke. Den lov, som gælder, og som man foreslår ændret, gælder udtrykkeligt for 1979. De ansøgninger, som er indkommet om støtte til enten at ophugge eller videresælge bådene, er bevilget, eller også er de afslået. Der er ganske vist nogle penge tilbage, men ikke desto mindre er det sådan, at den procedure er afsluttet, og den er afsluttet på en sådan måde, at det ikke vil være muligt for hyerken folketinget eller en minister – i hvert fald ikke med loven i ryggen – at tage sagerne op igen og pålægge modtagerne af denne støtte ganske bestemte regler for, hvordan de skal opføre sig.

Det betyder ikke, at man ikke kan være positiv over for tanken, som er rejst af hr. Dyremose.

Ganske vist siger han, at det lovforslag, som blev fremsat i folketinget den 13. december, blev indleveret den 7. december, men

[Fiskeriministeren]

det er også umiddelbart før årsskiftet, når man tager helligdagene i betragtning, og i øvrigt var det så sent, at hele behandlingen af disse ansøgninger var afsluttet for længst på det tidspunkt, således at tilsagn var blevet meddelt til de pågældende ansøgere. Man kan derfor ikke tage disse ansøgninger op igen og genbehandle dem.

Det er korrekt, at vi går ud fra i ministeriet, at når alle ankesager osv. er behandlet, vil der være ca. 10 mill. kr. af den sum, der var afsat til formålet, der ikke vil blive anvendt. Derfor er det muligt, at vi – det har jeg også givet tilsagn om tidligere – ved et eventuelt nyt lovforslag vil tage disse tanker, som hr. Dyremose har rejst, op til en velvillig behandling. Men man kan altså ikke nå det endnu, som hr. Dyremose siger. Jeg bliver nødt til at sige, at hvis dette lovforslag vedtages, vil det overhovedet ingen betydning få, for vi kan ikke med tilbagevirkende kraft tage disse ansøgninger og bevillinger op igen, idet loven kun gjaldt for 1979.

Hr. Dyremose spørger, om de, der har fået bevilget støtte, men hvor ophugning ikke er foretaget, kan videresælge i stedet for denne ophugning. Her er svaret bekræftende. Hvis der er købere til skibene, som forpligter sig til ikke at lade disse skibe fiske i EF-farvande, så kan de sælges til hvad som helst hvor som helst når som helst og til hvem som helst. Hvis Danida har nogle ønsker om at opkøbe disse skibe, er der altså mulighed for det.

Hvis vi laver en ny lov, og hvis vi fortsætter med hele ordningen, er det klart, at jeg vil foretage en fornyet henvendelse til Danida og spørge, om de har behov for skibe af den karakter, det drejer sig om. Så vidt jeg ved – på grundlag af en underhåndsmeddelelse – er det præcis de skibe, man ikke har brug for specielt til u-lande. Det er fiskerbåde af en helt anden type end dem, vi traditionelt i vort højtudviklede fiskerisamfund fisker med. Men ideen skal da naturligvis ikke være uforsøgt fra fiskeriministeriets side. Det må være u-landsstyrelsen og de u-lande, det eventuelt måtte dreje sig om, der må tage stilling til, om de i givet fald har behov for de skibe, vi her taler om.

Jeg kan, som det er fremgået af mit svar til hr. Dyremose, sige til hr. Bjørn Poulsen: ja, hvis Danida har nogen som helst brug for disse skibe, så kan man købe disse skibe,

som der nu er bevilget støtte til at man tager ud af dansk fiskeri. Der er intet som helst i vejen for det, såfremt Danida garanterer, at skibene ikke vil blive anvendt til fiskeri i EF-havet.

Hr. Bjørn Poulsen stiller videre det spørgsmål, om de er brugbare. De u-landsfolk og specialister, som jeg har talt med, siger, at det er de ikke, men det kan jeg selvfølgelig ikke afgøre. Jeg har ikke mulighed for at afgøre, om de er brugbare til det formål, der her stilles forslag om, men som jeg har sagt til hr. Dyremose, vil jeg gerne tage problemet op, hvis vi beslutter os til at fortsætte med ordningen.

Hr. Alfred Hansen spørger, om der endnu er ansøgninger i ministeriet. Der er ikke ansøgninger i ministeriet, som ikke er afgjort – enten med et tilsagn eller med et afslag. Som ministeren har pligt til efter lovens tekst, er alle sager afgjort inden udgangen af finansåret 1979 – med undtagelse af nogle ganske få appeller, som jeg har afgjort efter udløbet af finansåret.

Hr. Alfred Hansen var inde på, at der måske nok var nogle, der var kommet ind i fiskeriet på grund af afskrivningsmulighederne. Vi ved jo, at det har der været tidligere. Jeg vil tro, at de efterhånden er ved at være ude, og jeg tror ikke, det varer så forfærdelig lang tid, før de sidste også er ude af fiskeriet. De, der i dag ejer fiskerkuttere, er nok stort set dem, som er fiskere. Der er meget god grund til at antage, at det er sådan, også fordi vilkårene er, som de er. Hvis man har nogle kroner tilovers i dag, ville jeg nok fraråde, at man investerede dem i fiskeri, hvis ikke man selv er fisker, og jeg tror nok, at de folk, der har kronerne tilovers, vil drage den samme konklusion.

Jeg kan næsten ikke lade være med at gøre en bemærkning til hr. Alfred Hansen, som siger, selv om det ikke kommer sagen ved, at han mener stadig væk, at fiskeripolitik skulle være et rent dansk anliggende. Alle, som kender lidt mere til fiskeriet end hr. Alfred Hansen, vil vide, at så skulle vi bevilge mange flere midler til ophugning, for så havde vi formentlig kun brug for 10–20 pct. af den fiskerflåde, vi har. Det karakteristiske ved dansk fiskeri er jo, at vi fisker uden for danske områder. Det er derfor, vi har så stort behov for at få en fælles EF-fiskeripolitik –

[Fiskeriministeren]

også en fælles EF-fiskeripolitik, som er bedre end den midlertidige ordning, vi har i dag.

Alfred Hansen (DR):

Jeg vil gerne takke ministeren for det fylde svar, ministeren kom med. Jeg har ikke givet udtryk for, at jeg kun ønsker, at danskere skal fiske i danske farvande. Jeg har blot ønsket, og det har jeg givet udtryk for her, at danskere og danskere alene skal føre vore egne forhandlinger, at det er Danmark som sådan, der selv bestemmer sin egen fiskeripolitik. Men naturligvis må man optage forhandlinger med andre lande. Jeg er blot ikke tryk ved – det bekræftes også af den mangel på resultater, der er fremkommet – at dansk fiskeripolitik føres i EF. Vi ved, at for et par år siden kunne vi udmærket have fået en ordning fra dansk side med Polen om at få tildelt en større kvota i Østersøen. Da kunne Danmark ikke føre sine egne separate forhandlinger med Polen. Dette var et EF-anliggende. Danmark er ikke som nation en acceptabel forhandlingspartner. Danmark kan ikke selv føre sine fiskeriforhandlinger, for som på så mange områder må vi pantsætte vores handlefrihed i EF. Det er jeg meget utryk ved. Ministeren og jeg er uenige, men jeg vil gerne forbeholde mig ret til at komme med mine synspunkter. Jeg mener virkelig ikke, at den fiskeripolitik, som EF har ført på Danmarks vegne, har været til gavn for Danmark, og der er da visse tegn i sol og måne på, at denne påstand er rigtig.

Den socialdemokratiske ordfører nærrede store betænkeligheder ved de tal, som det konservative forslag var ledsaget af, og mente, at de sikkert var i underkanten af, hvad det rent faktisk vil komme til at koste. Nu skulle det vel i og for sig ikke kunne forurolige en socialdemokrat, at de tal, der bliver fremlagt her i folketinget, ikke holder. Det er efterhånden desværre en kendsgerning, at de konsekvensberegninger, som bliver udarbejdet af regeringen og socialdemokratiet og fremlagt i forbindelse med de forslag, vi ser her i tinget, ikke holder. Jeg kan blot nævne to store projekter, hvor man slet ikke kan overholde de beløb, som man har lovet skulle være maksimalbeløb. Det er centralpostbygningen herovre, og det er Farøbroen, som vi skal drøfte her engang i nærmeste fremtid. For disse to meget store projekter har man

langt overskredet tallene allerede på nuværende tidspunkt, selv om projekterne endnu ikke er afsluttet.

Lige et yderligere spørgsmål til forslagsstillerne. Jeg forstod, at ordføreren, hr. Dyremose, var enig med mig i, at disse skibe, hvis forslaget blev realiseret – nu er der jo ikke meget, der tyder på, at forslaget får virkning – ikke på nogen måde måtte være øremærkede, at der ikke på nogen måde måtte lægges pres på u-landene. Jeg vil gerne lige spørge, om det også er det konservative folkepartis opfattelse på andre områder, altså at enhver form for u-landsbistand ikke må være øremærket, at vi ikke ved tildeling af økonomiske midler til u-landene må forlange, at de skal købe danske varer for disse penge.

Dyremose (KF):

Til hr. Alfred Hansen vil jeg sige – selv om det ikke har meget med den foreliggende sag at gøre – at jeg sagde sådan set ikke, at de ikke måtte være øremærkede, jeg sagde, at vi ikke ville påtvinge u-landene disse fiskerkuttere, men at det var et tilbud til dem, som de kunne modtage, hvis de selv havde lyst til det. Der kan nemlig udmærket være tilfælde, hvor en u-landshjælp skal være øremærket. Det ved hr. Alfred Hansen også udmærket er det konservative folkepartis holdning.

Jeg er glad for ministerens svar om, at der ikke er nogen tvivl om, at de kuttere, som har fået ophugningsstøtte, kan man lade ligge, tilsyneladende i al evighed, og så kan man videresælge dem, hvis Danida eller eventuelle private interessenter er interesserede i at overtage de pågældende kuttere med henblik på fiskeri uden for EF-området eller med henblik på anden anvendelse, der ikke er fiskeri i EF-have. Det er et klart svar, som kan betyde, at det private projekt, som er i gang på Skagen, i samarbejde med Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene, eventuelt vil kunne få kuttere til rådighed for det pågældende projekt. Det er jeg tilfreds med.

Jeg er selvfølgelig overrasket over, at ministeren kan svare så klart og entydigt, at vores lovforslag ikke kan gennemføres. Jeg havde foretaget mine sonderinger med henblik på at få et sådant svar og havde ikke fået det indtryk, at det var umuligt at gennemføre det. Hvis det viser sig at være tilfældet – jeg vil selvfølgelig efterforske umiddelbart efter

[Dyremose]

debatten her, om der slet ikke kan være tvivl om ministerens fortolkning – så er det klart, at vi må overveje vores forslag.

Hvis det bliver konsekvensen, så vil jeg sige, at det er meget sørgeligt. Til trods for at der har været så mange ansøgninger, som ikke kunne efterkommes, til trods for at det har været nødvendigt at nedskære tilbuddene til et sådant niveau, at et antal fiskere har sagt nej, går vi altså nu hen og spilder 10 mill. kr., som ellers kunne have været brugt til dette formål, som et stort flertal i folketinget var enig om så sent som den 3. maj 1979. Det synes jeg ville være en meget sørgelig udgang på denne sag, men der er desværre meget, der tyder på, at det bliver udgangen på sagen.

Fiskeriministeren (Poul Dalsager):

Jeg må nok sige til hr. Dyremose, at det er første gang, jeg som minister har fået skyld for, at jeg spilder nogle penge, som jeg ikke bruger af en finanslovbevilling. Hr. Dyremose skal ikke være i tvivl om, at pengene her ved bliver i statskassen og altså ikke bliver smidt væk. De bevillinger, der er givet, er givet efter anvisning af et nævn nedsat med fiskerorganisationernes deltagelse til vurdering af de enkelte ansøgninger, til vurdering af det pågældende skib, det drejer sig om, og udmålingen af den støtte, som er givet, er foretaget af dette nævn. Jeg kan sige, at jeg har som minister og som appelinstans ikke følt mig foranlediget til i noget tilfælde at underkende de beslutninger, som dette sagskyndige nævn har taget med hensyn til tilbuddet om støtte.

Det kan godt være, vi kunne have anvendt lidt flere af pengene, men der var en række af de tilbud, der blev givet, som ikke blev accepteret af modtagerne, idet der var nogle fiskere, der fejlagtigt havde fået den opfattelse, at staten skulle redde dem ud af al mulig gæld, hvis de tog skibet ud af fiskeriet. Det har aldrig været meningen med loven, og jeg har heller ikke forstået af folketingets behandling af den, at man under alle omstændigheder til enhver tid skulle betale så stor erstatning til fiskeren, at man kunne klare alle hans økonomiske problemer. Han beholder jo skibet til ophugning, han beholder inventaret, han beholder motor osv. Der er altså mulighed for at få flere penge ind end

dem, man får i tilskud efter denne lov. Jeg garanterer hr. Dyremose for, at pengene ikke er spildt. Finansministeren vil, tror jeg, med stor fornøjelse registrere dem som ikke-forbrugte midler. Jeg har et levende indtryk af, at finansministeren for tiden sætter pris på den slags midler.

Selvfølgelig kan lovforslaget gennemføres, det er der ingen tvivl om, men det vil ingen virkning få, fordi loven er udløbet, bevillingerne er givet, og jeg vil tro, at pengene er udbetalt. Det ved jeg ikke i dette øjeblik, men ellers bliver de det i hvert fald i løbet af ganske kort tid.

Hr. Alfred Hansen havde fundet ud af, at hvis vi havde ført separate forhandlinger med Polen, ville det nok have vist sig, at vi havde kunnet få en bedre ordening i Østersøen end den, vi har fået. Nu ligger det sådan, at det eneste sted, Danmark deltager i forhandlingerne, er netop i den baltiske fiskerikommission, hvor vi stadig væk er medlemmer, og hvor vi altså kan sidde med front mod polakkerne og forhandle om fiskeriet i Østersøen. Når det derimod gælder alle de øvrige dele af EF-farvandet, hvor vi tidligere var dækket af den såkaldte NEAF-organisation, er vi ikke længere medlemmer, dér føres forhandlingerne af Fællesskabet, Kommissionen. Der er vist ikke nogen grund til at tro på, at vi opnår større resultater i det baltiske område, end vi når i de andre områder.

Det betyder ikke, at jeg ikke gerne vil have meget bedre resultater, men jeg har meget stor tvivl om, at Danmark som stående uden for EF skulle have nogen som helst mulighed for at blødgøre de englændere, som har vist sig så barske i forhandlingerne om fiskerirettigheder, at det sådan set er det, hele fiskeriet i Nordsøen er strandet på – eller ikke strandet på, men det er i hvert fald dér, problemerne ligger. Jeg har meget svært ved at forestille mig, at vi over for et Storbritannien, som skulle forhandle med et lille land, som ikke har noget at tilbyde – det er jo det, der er sagen, vi har jo ikke noget at tilbyde andre – skulle have store chancer for at opnå rettigheder i disse farvande, uden at det sker igennem det EF-medlemskab, som vi har.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om hastighedsgrænser.

[Af Thorndahl (FP) og Poulsaard (FP)].

(Beslutningsforslag nr. B 3. Fremsat 16/11 79).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Poul Nielson):

Da Det internationale Energiagentur i begyndelsen af 1979 besluttede at henstille til medlemslandene at gennemføre foranstaltninger, der kunne nedskære forbruget af olie og olieprodukter med 5 pct. i forhold til det, man havde som den forventede udvikling, så hurtigt som muligt, skete det på baggrund af den enstemmige vurdering, at der var en overhængende risiko for, at den nedgang i forsyningerne med olie fra tredjelande, der allerede var konstateret, ville fortsætte og endog skabe risiko for at kunne blive meget forstærket kort tid efter.

Det ville være vanskeligt på det tidspunkt at skabe forståelse i offentligheden for alvorren af den situation, der dér forelå, uden at der blev truffet konkrete foranstaltninger, som ville få virkninger bredt i samfundet.

På den anden side var det klart, at det lige så meget var en truende krise som en akut krise, der var tale om forsyningsmæssigt, og der var heller ikke noget akut behov for et meget dybtgående indgreb. Derfor valgte man bl. a. det, vi diskuterer her, nemlig at nedsætte hastighedsgrænserne på motorveje og landeveje, netop fordi der her var tale om et indgreb, som er til at leve med.

Det var et led i en helhed af foranstaltninger, som tilsammen og også stimuleret af den ekstra afgift, der blev besluttet i juni, skulle sikre en nedsættelse af olieforbruget i stil med det, man var gået med til internationalt.

Vi ved i dag, at det faktisk virkede: der har været en nedgang på godt 5 pct. i forhold til det forbrug, man havde regnet med, og jeg synes, det er vigtigt at konstatere, at dette har kunnet opnås, uden at vi har måttet tage midler i brug, som ville være direkte ubehagelige for befolkningen. Det skyldes altså bl. a., at vi har bredt os over en bredere vifte af elementer i det, der skulle gøres, at det kunne lade sig gøre.

Vi har set af statistikken og rapporterne fra vejdirektoratet om trafikintensiteten, at vejtrafikmængden i andet kvartal af 1979 blev afviklet med et forholdsvist mindre benzinformbrug end i samme periode året før. Man kan altså umiddelbart se af målingerne, at den samme trafik, når man tager højde for det, har været afviklet med et mindre forbrug. Desuden peger målinger udført af Rådet for Trafiksikkerhedsforskning inden for perioder kort tid før og kort tid efter nedsættelsen af hastighedsgrænserne i marts sidste år i retning af, at der kun har været et mindre fald i den gennemsnitlige hastighed, men at der samtidig er sket en samling af trafikken omkring denne hastighed, således at der har været færre accelerationer i det almindelige trafikbillede. Denne forbedring i selve trafikafviklingen har sammen med den reelle nedsættelse af gennemsnitshastigheden, som godt nok nok ikke var særlig stor, bidraget til den besparelse i brændstofforbrug, der har været konstateret.

Jeg skal for fuldstændighedens skyld tilføje, at der også har været gennemført undersøgelser af benzinformbruget ved forskellige hastigheder, der viser, at der reelt er noget at hente.

Det fremhæves i bemærkningerne til forslaget, at lov om forsyningsmæssige foranstaltninger kun giver hjemmel til indgreb mod olieforbruget i form af rationeringer. Det er ikke rigtigt; loven giver klart adgang til at fastsætte bestemmelse om anvendelse, fordeling, prisudligning og placering af landets varebeholdninger. Jeg er ikke bekendt med, at nogen juridisk autoritet har anlagt den fortolkning, som forslagsstillerne nu gi-